

ТЕМПЕРАМЕНТ ЯК ОСНОВА ПОВЕДІНКИ

Лось Л.О., асистент

СумДУ, медичний інститут, кафедра фізіології і патофізіології

Темперамент (від лат. tempero – змішую в належному співвідношенні) – індивідуально-технологічна характеристика людини і вищих тварин, що виявляється в силі, напруженості, швидкості та зрівноваженості перебігу їх психічних процесів.

Темперамент характеризує душевне життя індивіда щодо його динамічної своєрідності. Зміст темпераменту визначається світоглядом, характером, освітою, вихованням людини. Темперамент є загальною характеристикою особистості, він накладає відбиток на всі сторони її психічного життя та діяльності. Найяскравіше темперамент виявляється в емоційному житті та руховій сфері. Досліджено, що темперамент істотно впливає на формування багатьох важливих рис людини, її здібностей, визначаючи в ряді випадків профпридатність чи профнепридатність (шофер, пілот, космонавт, тощо). Темперамент зумовлюється типом нервової системи. Його можна вважати вродженим, оскільки він є психічною властивістю, яка не піддається педагогічній корекції, вольовій регуляції. І все-таки, на основі певного типу нервової системи, за І.П. Павловим, виявляється, як правило, саме той темперамент, який відповідає цьому нервовому складові, а саме: 1) сильний врівноважений рухливий тип – сангвінік; 2) сильний врівноважений інертний тип – флегматик; 3) сильний неврівноважений тип – холерик; 4) слабкий, гальмівний тип – меланхолік. Створення цієї класифікації темпераменту приписують давньогрецькому лікареві Гіппократу. Заслуга найповнішого фізіологічного обґрунтування теорії темпераменту належить І.П. Павлову та його науковій школі. На Україні структуру темпераменту та його зв'язок із типом вищої нервової діяльності досліджували чимало фізіологів, медиків, психологів: Р.Є. Кавецький, В.О. Трошихін, І.Т. Шевченко, А.Є. Хільченко, Н.Ф. Солодюк, М.Ю. Маяков.